

Analýza Otázek Václava Moravce

1. čtvrtletí 2014

Analýza Otázek Václava Moravce

Diskuzní pořady:
Otázky Václava Moravce 1 (ČT1) a Otázky Václava Moravce 2 (ČT24)

Období: 1. čtvrtletí 2014

Pro: ČT – Výzkum programu a auditoria

Realizace:
Media Tenor, s r.o.
Mgr. Markéta Schwarzová
Nádražní 923/118
702 00 Ostrava
Tel: 596 126 126
Stav: 15. 4. 2014

Obsah

1. Metodologický úvod	4
2. Základní zjištění	6
3. Témata	8
3.1. Tematické bloky.....	8
3.2. Tematická struktura.....	10
4. Moderátor	11
4.1. Konfrontačnost.....	11
4.2. Plynulost diskuze.....	15
4.3. Transparentnost.....	17
5. Hosté	18
5.1. Přehled hostů.....	18
5.2. Političtí hosté.....	19
5.3. Gender.....	21
5.4. Kázeň hostů.....	22

1. Metodologický úvod

Tento dokument byl zpracován na základě požadavku České televize a shrnuje základní zjištění mediální analýzy diskuzního pořadu Otázky Václava Moravce, kterou pro Českou televizi pravidelně zajišťuje společnost Media Tenor.

Kritéria, jejichž prostřednictvím analýza posuzuje kvalitu diskuzních pořadů České televize Otázky Václava Moravce, byla zvolena tak, aby bylo možné posoudit, do jaké míry „Česká televize vytváří prostor pro pořady představující diskusní konfrontaci idejí, myšlenek a konceptů vztahujících se k důležitým otázkám veřejného zájmu.“ Takto je definován základní princip sledovaného typu pořadů v Kodexu ČT (6.1).

Analýza ve většině případů popisuje odděleně obě části pořadu Otázky Václava Moravce: první polovinu relace vysílanou na ČT 1 a druhou část obvykle přenášenou zpravodajskou stanicí ČT 24.

V možnostech analytiků není posouzení/ověření „pravdivosti“ informací zveřejněných moderátorem v jednotlivých relacích. Zvolený postup obsahové analýzy umožňuje posuzovat kvalitu pořadu jako takového prostřednictvím zkoumání jeho celkové obsahové struktury.

Není-li uvedeno v následujícím textu jinak, vztahují se veškeré výsledky k období od **1. 1. 2014** do **31. 3. 2014**.

Jednotlivá zjištění jsou doplněna popisem metodologických východisek tak, aby dokument byl srozumitelný i těm, kteří doposud nemají zkušenost s projekty obsahové analýzy.

Obsahová analýza připravovaná společností Media Tenor pro Českou televizi nabízí řadu možných úhlů pohledů na kvalitu a strukturu diskuzního pořadu. Tato čtvrtletní analýza zkoumá pořad Otázky Václava Moravce na třech úrovních:

Témata

Kapitola posuzuje různorodost témat, jak na úrovni tematických kategorií, tak na detailní bázi. Platí, že čím je diskuzní pořad tematicky variabilnější, tím je lépe naplněno poslání média.

Z tematické struktury je možné posuzovat relevanci agendy. Témata, která se týkají společenství jako takového, jsou považována za relevantnější než témata, která se týkají pouze individuálních činů/skuteků.

Moderátor

Podle Kodexu ČT (6.5) „Moderátoři diskuzních pořadů České televize jsou povinni zachovávat nestrannost. Divák by neměl z jejich vystupování v pořadu poznat, jaký k diskutovanému problému nebo diskutujícím zaujímají postoj. Moderátoři vždy iniciují otevřenou výměnu názorů mezi pozvanými diskutujícími, současně však dbají na dodržování pravidel čestně vedené diskuse.“ Nestrannost moderátora je možné posuzovat podle konfrontačního, neutrálního, případně vstřícného charakteru jeho replik. Platí, že čím je relativní poměr konfrontačních otázek k jednotlivým uskupením, či konkrétním hostů vyrovnanější, tím je moderátorův přístup objektivnější, nestrannější.

Moderátor by měl iniciovat otevřenou výměnu názorů, pokud však hosty často přerušuje v jejich replikách, může to mít negativní vliv na plynulost diskuse. Analýza ukazuje, kteří hosté byli moderátorem nejčastěji přerušováni, a zkoumá, zda takové vstoupení do řeči bylo zapříčiněno neukázněností hosta.

Analýza si dále na úrovni moderátorova výkonu všímá transparentnosti. Toto kritérium posuzuje, nakolik přesně moderátor odkazuje k externím zdrojům informací. Platí, že čím je vyšší míra ověřitelnosti uváděných zdrojů, tím je moderátorovo tvrzení transparentnější.

Hosté

V kapitole věnované hostům, se analýza mimo jiné soustředí na proporcionální zastoupení aktérů diskuze. Kodex ČT (6.2) uvádí, že „*Vyváženost se posuzuje zejména podle váhy jednotlivých politických stran v demokratické společnosti odvozené především z výsledků voleb do hlavních orgánů zastupitelské demokracie. Zároveň je však třeba zajistit, aby poměr mezi diskusními vystoupeními činitelů vládních stran a stran opozičních byl v souhrnu poskytnutého prostoru přibližně vyrovnaný. Česká televize také vytváří podmínky pro přiměřenou účast mimoparlamentních politických stran a hnutí v těchto diskusích.*“ Čím adekvátněji odráží poměr zastoupení politických stran a politických hostů jejich proporciální zastoupení v zastupitelských sborech, tím lépe plní diskuzní pořad svou funkci.

Analýza umožňuje sledovat poměr zastoupení žen v diskuzních pořadech. Lze tedy pozorovat, do jaké míry se pořad snaží poskytnout rovný přístup oběma pohlavím do televizního vysílání.

Při vystupování hostů si analýza všímá jejich ukázněnosti, jak často vstupují do replik moderátora, případně svých diskuzních partnerů a zda přílehlavě reagují na moderátorovy promluvy.

2. Základní zjištění

Témata

- V prvním čtvrtletí roku 2014 bylo odvysíláno celkem 13 dílů Otázek Václava Moravce 1 a stejný počet jeho druhé části na ČT24. Tvůrci pořadu nabídli divákům 125 tematických bloků.
- Hlavní tematickou kategorií byla *státní správa* následovaná *hospodářskou politikou*, což odpovídá dlouhodobějšímu trendu pořadu. Vzhledem k aktuální situaci na Ukrajině byly třetí nejprobíranější kategorií *mezinárodní události* následované *Evropskou unií*.
- V detailní struktuře témat pak OVM 1 dominovalo téma *ministerstva*, které spadá do kategorie *státní správa*. První část Otázek Václava Moravce zareagovala na dění na Ukrajině a v žebříčku detailních témat se tak na druhém a třetím místě objevily *ozbrojené konflikty* a *zahraniční politika EU*.
- Druhá část OVM diskutuje spíše nepolitická témata s odbornou veřejností a tak se zde hlavními detailními tématy staly *policie* a *doprava*.

Moderátor

- Moderátorův výkon je v analýze hodnocen třemi kritérii – jeho konfrontačností (na úrovni tematických bloků, na stranické úrovni, na úrovni jednotlivých hostů), vedením diskuze z hlediska plynulosti a jeho transparentností při odkazování na externí zdroje svých informací.
- Na úrovni jednotlivých tematických bloků padl nejvyšší podíl konfrontačních replik (56 %) z úst Václava Moravce v první části pořadu 16. 3. 2014 v tematickém bloku *Vyšetřování korupce v ČR*, kdy hostem byl nejvyšší státní zástupce Pavel Zeman. Stejně vysokou konfrontačnost zaznamenal i blok *Kvalita vládnutí v ČR* z 19. 1. 2014, kdy byl v první části pořadu přítomen Jiří Rusnok (nestr.).
- Relativně nejvíce konfrontačních replik – 27 % vnesl moderátor k hnutí Úsvit přímé demokracie Tomia Okamury, jehož předseda se jako jediný zástupce tohoto uskupení účastnil vysílání. Relativně nejmenší míra konfrontace byla zaznamenána vůči straně ODS, pouhých 5 %.
- Na úrovni jednotlivých hostů byl Václav Moravec nejvíce konfrontační k nejvyššímu státnímu zástupci Pavlu Zemanovi – 29% míra konfrontačnosti. Více jak čtvrtinová míra konfrontačnosti byla zaznamenána u Tomia Okamury (Úsvit) (27 %), u Tomáše Lichovníka (26 %) a Miloše Zemana (26 %).
- Plynulost diskuze se váže na to, jak často moderátor přerušuje hosty svého pořadu v jejich replikách. V první části OVM se tak stávalo až v polovině případů. Nejčastěji přerušovaným hostem byl v prvním čtvrtletí roku 2014 ředitel Transparency International David Ondráčka – až v 78 % případů mu nebylo dovoleno promluvu dokončit. Moderátor by do replik aktérů diskuze měl zasahovat v případě, že se nedrží tématu, či sami skáčou do řeči. David Ondráčka však byl 100% ukázněným hostem.
- V prvním čtvrtletí roku 2014 moderátor odkazoval na externí zdroje svých informací s více než 80% přesností.

Hosté

- V obou částech Otázek Václava Moravce se v prvním čtvrtletí roku 2014 vystříдалo celkem 53 různých osobností, někteří však přecházeli z první části pořadu do druhé, která pokračovala na ČT 24, někteří byli zváni i vícekrát. Analýza tak počítá se 79 různými účastmi.
- Nejvíce účastí z politických subjektů zaznamenala strana ČSSD a její předseda Bohuslav Sobotka se vysílání účastnil celkem třikrát (5. 1., 16. 2., 9.3), stejně tak i jeho stranický kolega Lubomír Zaorálek (9. 2. – OVM 1 i OVM 2, 2. 3.). V první části OVM měli politici 72% podíl na účasti, v OVM 2 již 58%. V dlouhodobějším trendu platí, že do druhé části Otázek Václava Moravce je zváno více odborníků a nepolitických hostů, než je tomu v OVM 1, který mívá spíše charakter politické diskuze.
- V první části pořadu měly ženy 17% podíl na účastech, v druhé části pouze 12 %.
- Výkon hostů je v této analýze reflektován kritériem ukázněnosti. Větší problém s kázní měli politici, nejvíce pak Tomio Okamura (Úsvit), jehož míra nekázně dosáhla 60 %. Ve studiu byl přítomen s Jiřím Dienstbierem (ČSSD), jehož podíl nekázně byl rovněž vysoký – 36 %. Hosté si často vstupovali do řeči. Politici s nízkou mírou nekázně byli např. Bohuslav Sobotka (ČSSD) - 1% podíl nekázně, Antonín Prachař (ANO) – 2% podíl nekázně a eurokomisař Štefan Füle (nestr.) – 2% míra nekázně. Stoprocentně ukáznění z politiků byli – Marie Benešová (ČSSD), Vladimír Remek (KSČM) a Marian Jurečka (KDU-ČSL).

3. Témata

3.1. Tematické bloky

Analýza umožňuje od prvního čtvrtletí roku 2014 rozčlenit obě části Otázek Václava Moravce do tematických bloků, tak jak je divákům nabízeli tvůrci pořadu.

Tabulka 3-1: Tematické bloky (OVM 1 a OVM 2 1Q 2014)

Datum	OVM 1	OVM 2
5. 1. 2014	Předávání vládní agendy Nástup Sobotkova kabinetu Evropský spor o pleny Budoucí změny daní Příliš tvrdá vazba?	Kvalita práce justice Hledá se ombudsman Bilance bývalého ombudsmana Nezájem o návrhy ombudsmana
12. 1. 2014	Zemanův prezidentský rok Nedůstojné handrkování o profesory Prezidentské pravomoci Jmenování Sobotkovy vlády Jmenování Sobotkovy vlády	Jmenování Sobotkovy vlády Regulace obchodních řetězců Přetahovaná o kompetence? Červená zelené naftě? Stav českého zemědělství
19. 1. 2014	Výměna vlády v ČR Kvalita vládnutí v ČR Vládní veřejné zakázky Bilance Rusnokovy vlády Spravedlivé a rychlé právo?	Spravedlivé a rychlé právo Chybí nový trestní řád Odkládaná soudcovská samospráva Kritika novely zákona o státním zastupitelství Další pohřešované miliardy Nový návrh zákona o NKÚ
26. 1. 2014	Sporné kroky ministra dopravy Problematické fungování ŘSD Nemocné nemocnice	Nemocné nemocnice Spory o úhradovou vyhlášku Poplatky ve zdravotnictví Role zdravotních pojišťoven Energetická budoucnost EU. Jak s dostavbou Temelína?
2. 2. 2014	Státní rozpočet 2014 Státní rozpočet 2015 Rostoucí státní dluh Boj s daňovými podvodníky Spory o obsazení náměstků Boj s daňovými podvodníky Změny ve státních firmách Střety zájmů ministra Babiše Spory o obsazení náměstků	Budoucnost policie Krádeží přibývá Taškařice s policejními prezidenty Pošty v ohrožení Funkce českého velvyslance v Moskvě
9. 2. 2014	Kvalita potravin v Česku Nekalý byznys falšování potravin Pokutovaná nekvalita Pokutovaná nekvalita	Česko-ruské vztahy Hradní diplomacie Česká zahraniční politika Škoda na věčné časy?

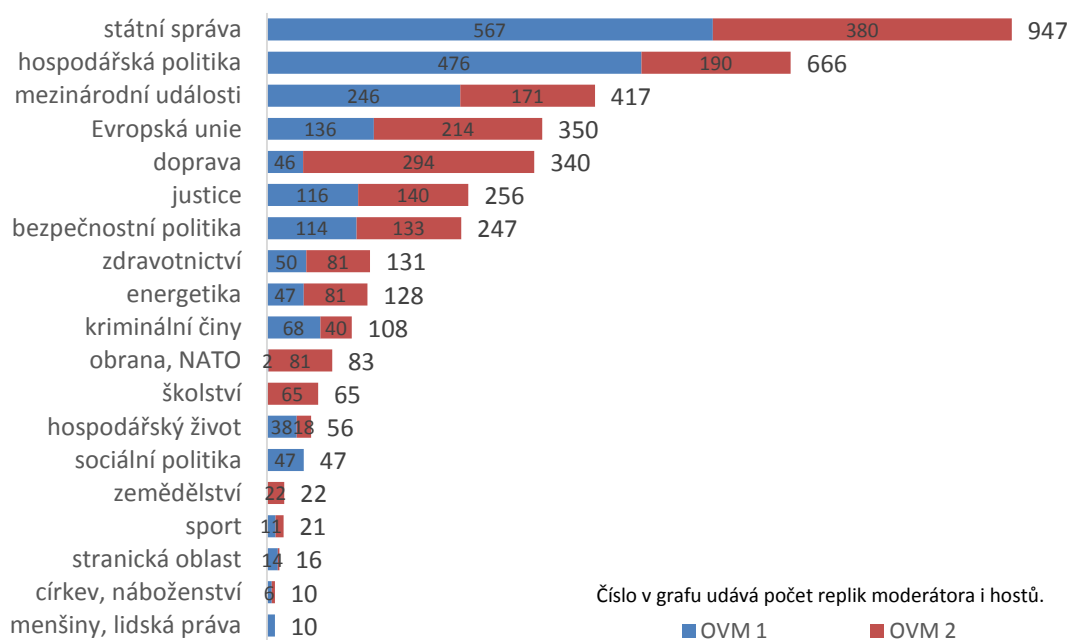
	Putinkiny vesnice Diplomacie vs. Olympiáda	Dopravní podnik v problémech (NE)jasnosti dostavby metra
16. 2. 2014	Hlasování o důvěře vládě Kvalitnější výběr daní Zásadní personální změny Rekordní nezaměstnanost v ČR Zneužívání sociálních dávek Spravedlnost, nebo tortura?	Personální změny na policejním prezidiu Spravedlnost nebo tortura? Český zájem o Evropu
23. 2. 2014	Důvěryhodný ombudsman Kompetence ombudsmana Bydlení pro nejchudší Marné ombudsmanovy snahy Spor Šabatová - Křeček Krev na evropském bojišti /Ne/jistá budoucnost Ukrajiny	Start vlády s důvěrou Ukrajina na rozcestí
2. 3. 2014	Krise kolem Ukrajiny Česko: rozkládání státu Odkládaný služební zákon	Trendy školství do roku 2020 Kariérní řád pro učitele Vysoké školství na rozcestí Krise na Krymu
9. 3. 2014	Důsledky ukrajinské krize Devizové intervence ČNB	Devizové intervence ČNB Zpoplatnění dálnic v ČR Dálnice na mnoho způsobů
16. 3. 2014	(Ne)chytání velkých ryb Pochybnosti v kauze Opencard (Ne)chytání velkých ryb Pochybnosti v kauze Opencard Vyšetřování korupce v ČR Boj proti daňovým únikům Čekání na nový zákon Důsledky rusko-ukrajinské krize	Důsledky rusko-ukrajinské krize Finanční pomoc Ukrajině Česko 10 let v EU Budoucnost Evropy
23. 3. 2014	Důsledky ukrajinské krize Summit EU – Rusko Ukrajina na cestě do EU? /Ne/závislí pozorovatelé na Krymu	Důsledky ukrajinské krize NATO: víc peněz na obranu? Přeprava vojáků za miliardy? (Hyper)průšvihy v ČEB? Budoucnost exportní banky. Pokračuje očista ČEB? Podpora exportu na východ Důsledky ukrajinsko-ruské krize
30. 3. 2014	ČEZ v hledáčku FAÚ Činnost a výsledky FAÚ Případ vytunelovaného MSD Zrození daňové Kobry Spor o registr bankovních účtů Jak má vypadat referendum?	Jak má vypadat referendum? Financování politických stran Ruská anexe Krymu

Pozn. Duplicita tematických bloků v rámci jednoho pořadu není chybou. Moderátor se v některých případech k danému bloku po pár minutách diskuze opět vrací.

3.2. Tematická struktura

Podkapitola posuzuje, jak dalece byl diskuzní pořad z hlediska tematické struktury různorodý. Každé jednotlivé moderátorově replice i promluvě hosta je přiřazeno jedno detailní téma (viz Grafy 3-2 a 3-3) v závislosti na jeho převažujícím obsahu. Detailní témata jsou přitom příspěvkům přiřazována z předem definovaného seznamu. Seznam sám obsahuje přes 400 různých témat, která jsou pak dále zařazována pod tematické kategorie (viz Graf 3-1).

Graf 3-1: Tematické kategorie (OVM 1 a OVM 2 1Q 2014)

Graf 3-2: Detailní tematická struktura – OVM 1 - TOP 10 (1Q 2014)

Graf 3-3: Detailní tematická struktura – OVM 2 – TOP 10 (1Q 2014)

Tematickým kategoriím vévodila *státní správa*, následována *hospodářskou politikou*. Lze konstatovat, že tyto dvě příčky odpovídají dlouhodobému trendu Otázek Václava Moravce. Diskuzní pořad reflektuje aktuální společenskopolitická témata, a proto se netradičně na dalších pozicích umístily kategorie *mezinárodní události*, kdy se řešila situace na Ukrajině a *Evropská unie*.

Grafy 3-2 a 3-3 pak zkoumají detailní strukturu tematických kategorií. Pod *státní správou* spadají témata jako *ministerstva*, kdy se řešilo obsazování postů, hledání nových náměstků a kompetence, se kterými se ministerstva budou potýkat. Do kategorie *hospodářská politika* lze zařadit *veřejné zakázky*, debaty o *státním rozpočtu* a o *daňové politice a reformách*. V první části OVM se hojně debatovalo o současné situaci a *ozbrojených konfliktech* na Ukrajině ve spojitosti s jednotným postupem a *zahraniční politikou EU*.

Druhou nejčastěji diskutovanou kategorií v OVM 2 byla *doprava*, pod kterou se mimo jiné řešil problematický Dopravní podnik hl. m. Prahy a dostavba metra. V druhém březnovém vydání OVM 2 debatoval moderátor s ministrem dopravy Antonínem Prachařem (ANO) a Zbyňkem Stanjurou (ODS) o rekonstrukci D1 a o způsobu výběru *mýtného*. Navzdory tomu, že *Evropská unie* byla třetí nejčastější kategorií v OVM 2, v TOP 10 detailních tématech se nepromítla, jelikož byla rozdrobena do více dílčích témat, což odpovídá dlouhodobějšímu trendu druhé části vysílané na ČT24, která bývá více tematicky různorodá.

4. Moderátor

4.1. Konfrontačnost

Kodex ČT (6.5) zmiňuje, že: „*Moderátoři diskusních pořadů České televize jsou povinni zachovávat nestrannost. Divák by neměl z jejich vystupování v pořadu poznat, jaký k diskutovanému problému nebo diskutujícím zaujímají postoj.*“ Analýza má kritérium, kterým lze moderátorova nestrannost posoudit – konfrontačnost. Ukazatelem je typ promluv adresovaných jednotlivým hostům (zda se jedná o konfrontační, neutrální, nebo vstřícný typ repliky). Metodologie tak dovoluje porovnávat objektivitu přístupu moderátora k politickým stranám, zástupcům koalice/opozice i jednotlivým hostům pořadu. Za nejobektivnější je v rámci tohoto hlediska považována ta relace, která dlouhodobě vykazuje stabilní míru konfrontačnosti vůči hostům.

Tabulka 4-1: Konfrontačnost tematických bloků - TOP 10 s nejvyšší mírou konfrontačnosti (OVM 1 a OVM 2 1Q 2014)

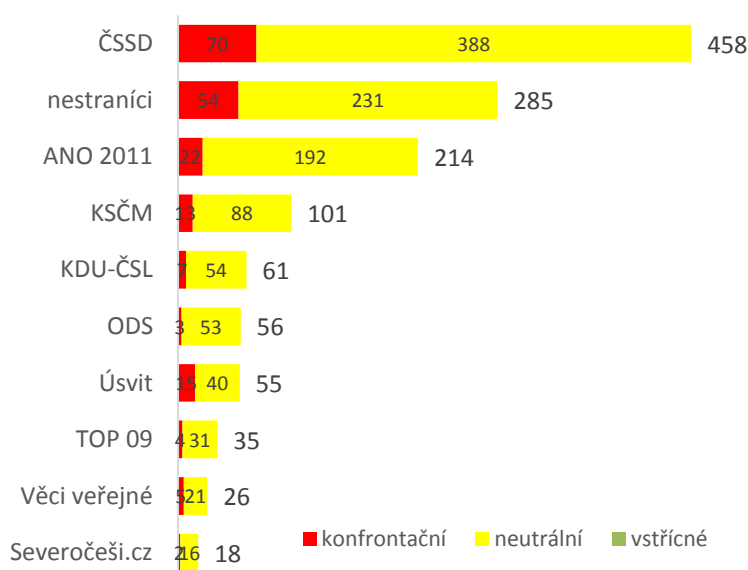
(bloky s minimálně 5 moderátorovými replikami)

datum	pořad	pořadí	tematický blok	konfrontačnost
16. 3. 2014	OVM 1	5	Vyšetřování korupce v ČR	56%
19. 1. 2014	OVM 1	2	Kvalita vládnutí v ČR	56%
19. 1. 2014	OVM 2	6	Nový návrh zákona o NKÚ	44%
16. 2. 2014	OVM 1	4	Rekordní nezaměstnanost v ČR	41%
16. 3. 2014	OVM 1	4	Pochybnosti v kauze Opencard	40%
16. 3. 2014	OVM 1	2	Pochybnosti v kauze Opencard	40%
5. 1. 2014	OVM 2	2	Hledá se ombudsman	40%
9. 2. 2014	OVM 2	1	Česko-ruské vztahy	40%
12. 1. 2014	OVM 1	2	Nedůstojné handrkování o profesory	38%
5. 1. 2014	OVM 1	5	Příliš tvrdá vazba?	33%

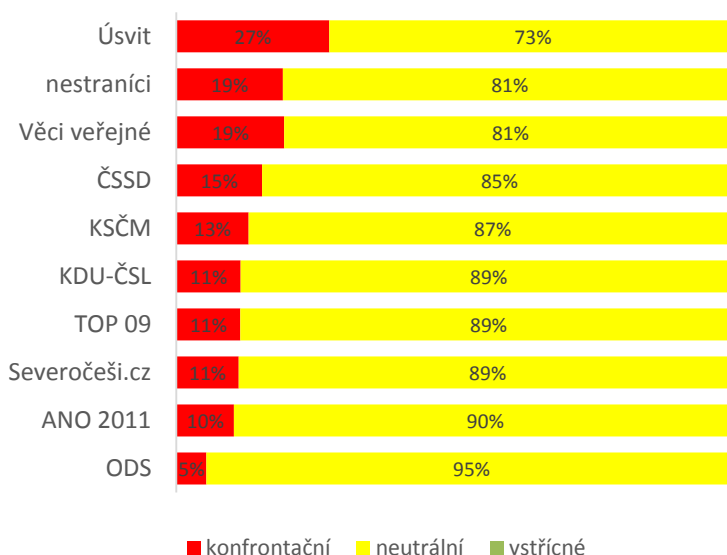
Moderátorova konfrontačnost se dá posuzovat i na úrovni jednotlivých tematických bloků v rámci jednoho vysílání. Poměrně nejvíce konfrontačních replik z úst Václava Moravce (56 %) padlo v OVM 1 16. 3. 2014 v pátém tematickém bloku *Vyšetřování korupce v ČR*. Hostem byl nejvyšší státní zástupce Pavel Zeman, ke kterému byl moderátor mimořádně konfrontační. Stejně vysokou konfrontačnost zaznamenal i blok *Kvalita vládnutí v ČR* z 19. 1. 2014, kdy byl v první části pořadu přítomen Jiří Rusnok (nestr.), kterého moderátor konfrontoval s kroky, které jeho vláda v demisi provedla.

U třiceti šesti tematických bloků nebyla zaznamenána žádná konfrontačnost, navzdory tomu, že v nich padlo přes 20 moderátorových replik. Příkladem může být blok s názvem *Taškařice s policejními prezidenty* z OVM 2 z 2. 2. 2014, kdy hosty byli ministr vnitra Milan Chovanec (ČSSD) a bývalý ministr Radek John (VV). Moderátor s nimi debatoval o situaci na policejním prezidiu neutrálními replikami.

Graf 4-1: Konfrontačnost na stranické úrovni – absolutně (OVM 1 a OVM 2 1Q 2014)

Graf 4-2: Konfrontačnost na stranické úrovni – relativně (OVM 1 a OVM 2 1Q 2014)

Míra moderátorovy konfrontačnosti k politickým subjektům se podle relativního hlediska dá považovat za vyváženou, až na dva extrémy, kdy k hnutí Úsvitu přímé demokracie Tomia Okamury, jehož jediným zástupcem v pořadu byl právě jmenovaný předseda, byl podíl konfrontačních replik až 27 % (viz Tabulka 4-2) a na druhém pólu leží velmi nízká konfrontačnost 5 % k zástupcům strany ODS (Tomáš Julínek, Petr Fiala a Zbyněk Stanjura) (viz Tabulka 4-2).

Nejvíce replik směřoval Václav Moravec zástupcům strany ČSSD, nejméně pak senátorce Aleně Dernerové ze Severočeši.cz. Je však třeba upozornit, že počet replik je spíše orientačním ukazatelem, který nelze dávat do přímé souvislosti s momentálním rozložením sil v zastupitelských orgánech (tento ukazatel shrnuje graf věnující se skladbě aktérů obou částí diskuzního pořadu - viz [Graf 5-1](#)).

Tabulka 4-2: Konfrontačnost k jednotlivým hostům – TOP 10 s nejvyšší mírou konfrontačnosti a TOP 10 s nejnižší mírou konfrontačnosti (OVM 1 a OVM 2 1Q 2014)

(hosté s minimálně 10 moderátorovými replikami)

datum	host	konfrontačnost
16. 3. 2014	Zeman Pavel	29%
30. 3. 2014	Okamura Tomio (Úsvit)	27%
5. 1. 2014	Lichovnick Tomáš	26%
12. 1. 2014	Zeman Miloš	26%
16. 2. 2014	Sobotka Bohuslav (ČSSD)	25%
26. 1. 2014	Žák Zdeněk (nestr.)	22%
19. 1. 2014	Kala Miloslav	22%
26. 1. 2014	Beneš Daniel	21%
19. 1. 2014	Benešová Marie (ČSSD)	20%
23. 3. 2014	Černý Alexander (KSČM)	20%
2. 3. 2014	Chládek Marcel (ČSSD)	8%
12. 1. 2014	Kováčik Pavel (KSČM)	6%
16. 2. 2014	Belling Vojtěch	6%
23. 2. 2014	Šabatová Anna	5%
23. 3. 2014	Stropnický Martin (ANO)	3%
2. 2. 2014	Chovanec Milan (ČSSD)	3%
19. 1. 2014	Šimáčková Kateřina	0%
2. 3. 2014	Fiala Petr (ODS)	0%
19. 1. 2014	Válková Helena (ANO)	0%
26. 1. 2014	Julínek Tomáš (ODS)	0%

V prvním čtvrtletí roku 2014 byl Václav Moravec nejvíce konfrontační k nejvyššímu státnímu zástupci Pavlu Zemanovi, ke kterému vnesl několik námitek k vyšetřování velkých korupčních kauz v České republice a zjišťoval, zda Nejvyšší státní zastupitelství nepodceňuje jiné trestné činy. Vysoká míra konfrontačnosti se objevila i u Tomia Okamury především v souvislosti s tématem referenda, kdy padla ze stran Václava Moravce i tato námitka „Promiňte, ale záleží, jestli nepodceňujete občany, že jsou lidově řečeno dementní při volbách, když si volí ty politicky a politické programy v aktu demokracie, kterým volby jsou.“

Naopak nulová konfrontačnost se objevila u dvou zástupců strany ODS – u Tomáše Julínka, se kterým Václav Moravec diskutoval o stavu českých nemocnic a o úhradové vyhlášce. Konfrontačnost nebyla zaznamenána ani u Petra Fialy, který byl ve studiu přítomen v prvním březnovém vysílání. Téměř celá debata o školství a o vzdělávání kantorů se obešla bez velké konfrontace, o čemž svědčí i nízká 8% konfrontačnost Fialova partnera diskuze Marcela Chládky.

Míra konfrontačnosti lze sledovat i na úrovni jednotlivých detailních témat - tzn., u kterých oblastí diskuze padlo z úst Václava Moravce nejvíce konfrontačních replik.

Tabulka 4-3: Konfrontačnost na úrovni detailních témat – OVM 1 - TOP 10 s nejvyšší mírou konfrontačnosti (1Q 2014)

(minimálně 10 replik k tématu)

detailní téma	konfrontačnost
nezaměstnanost, politika trhu práce	50%
veřejné zakázky	32%
prezident	29%
referendum obecně	27%
energetická politika státu	25%
státní zásahy v podnicích	25%
zahraniční politika EU	22%
státní rozpočet	22%
státní zastupitelství	21%
prevence kriminality	20%

Tabulka 4-4: Konfrontačnost na úrovni detailních témat – OVM 2 - TOP 10 s nejvyšší mírou konfrontačnosti (1Q 2014)

(minimálně 10 replik k tématu)

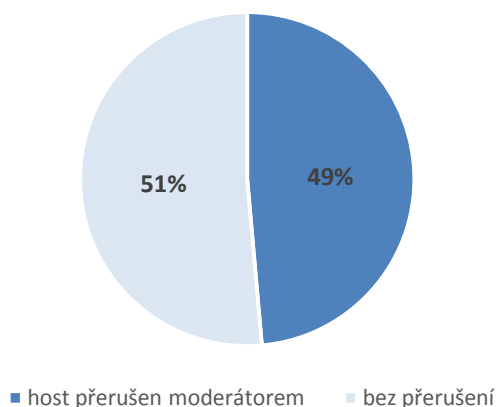
detailní témata	konfrontačnost
energetika EU	39%
referendum obecně	26%
vláda	21%
doprava a transport	18%
NATO	18%
jaderná energie, elektrárny	17%
instituce EU	17%
zahraniční politika EU	15%
státní zastupitelství	14%
prezident	14%

4.2. Plynulost diskuze

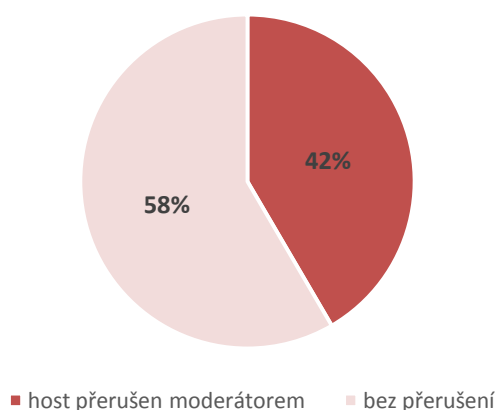
Dalším důležitým kritériem vypovídajícím o kvalitě, a především autoritě moderátora u jednotlivých hostů, je jeho vliv na vedení diskuze. Stanovený ukazatel je výslednicí interakce mezi schopností moderátora vést diskusi požadovaným směrem a způsobem, a naproti tomu ukázněností jednotlivých aktérů, jejich ochotou podřídit se nastolenému způsobu moderace. Za nejkvalitnější pořad je považován ten, v němž je moderátor v nejvyšší míře schopný posunout svým zásahem diskusi zamýšleným směrem. Je tedy hosty respektován jako ten, kdo určuje, jak bude další diskuze probíhat a která témata budou nastolena.

V Kodexu ČT (6.5) stojí: „Moderátoři vždy iniciují otevřenou výměnu názorů mezi pozvanými diskutujícími, současně však dbají na dodržování pravidel čestně vedené diskuse.“ Moderátor by měl v diskusi určovat řád, pokud je host neukázněný, neodpovídá na danou otázku adekvátně, může jej moderátor přerušit. Jsou-li však hosté ve svých replikách přerušováni častěji, může to mít negativní vliv na plynulost diskuze.

Graf 4-3: Poměr dokončených a přerušených replik hosta – OVM 1 (1Q 2014)

Graf 4-4: Poměr dokončených a přerušených replik hosta – OVM 2 (1Q 2014)

V první části Otázek Václava Moravce moderátor přerušoval hosty téměř v polovině případů. Často se tak stávalo, když měl na aktéry diskuze zpřesňující otázky, ujišťovací promluvy nebo chtěl hosta glosovat nějakou poznámkou. V mnoha případech tak Václav Moravec nevstupoval do hostovy promluvy z důvodu jeho neukázněnosti, jak ukazuje tabulka 4-6. V OVM 2 bylo účastníkům diskuze častěji dopřáno repliku dokončit bez moderátorova zásahu.

Analýza umožňuje nahlédnout, jací hosté byli moderátorem přerušování nejčastěji a následně porovnat s jejich mírou nekázně.

Tabulka 4-5: Podíl přerušení jednotlivých hostů – TOP 10 (OVM 1 a OVM 2 1Q 2014)

datum	host	podíl přerušení
26. 1. 2014	Žák Zdeněk (nestr.)	84%
2. 3. 2014	Ondráčka David	78%
9. 2. 2014	Zaorálek Lubomír (ČSSD)	70%
23. 2. 2014	Filip Vojtěch (KSČM)	69%
2. 3. 2014	Chládek Marcel (ČSSD)	68%
26. 1. 2014	Julínek Tomáš (ODS)	67%
2. 3. 2014	Zaorálek Lubomír (ČSSD)	65%
30. 3. 2014	Okamura Tomio (Úsvit)	64%
12. 1. 2014	Kováčik Pavel (KSČM)	63%
9. 3. 2014	Sobotka Bohuslav (ČSSD)	63%

Tabulka 4-6: Rozdíl mezi přerušováním moderátorem a nekázní hosta (OVM 1 a OVM 2 1Q 2014)

datum	host	podíl přerušení	podíl nekázně	rozdíl
2. 3. 2014	Ondráčka David	78%	0 %	78%
26. 1. 2014	Žák Zdeněk (nestr.)	84%	20%	64%
23. 2. 2014	Filip Vojtěch (KSČM)	69%	9%	59%
26. 1. 2014	Julínek Tomáš (ODS)	67%	8%	58%
9. 2. 2014	Zaorálek Lubomír (ČSSD)	70%	17%	54%
30. 3. 2014	Dienstbier Jiří (ČSSD)	49%	36%	13%
30. 3. 2014	Okamura Tomio (Úsvit)	64%	60%	4%
12. 1. 2014	Zeman Miloš	5%	8%	-3%
2. 3. 2014	Fiala Petr (ODS)	25%	29%	-4%
9. 2. 2014	Schwarzenberg Karel (TOP 09)	10%	15%	-5%

Rozdíl mezi vstupováním Václava Moravce do promluv hostů a jejich mírou nekázně poukazuje na to, jak dalece se snaží moderátor diskuzi ovlivňovat. Platí, že při neukázněnosti hosta, do které se počítá skákání do řeči a nedržení se daného tématu (viz podkapitola [5.4. – Kázeň hostů](#)), by moderátor měl zasáhnout. Ideálním výsledkem rozdílu obou ukazatelů je hodnota blížíící se nule. Pokud převažují plusové hodnoty, znamená to, že jsou hosté spíše přerušováni moderátorovými poznámkami, glosami, námitkami. Pokud jdou hodnoty do záporu, je moderátor shovívavý k nekázni aktérů diskuze.

4.3. Transparentnost

Ukazatel transparentnosti hraje důležitou roli pro důvěryhodnost moderátora diskuse jednak v očích aktérů ve studiu, ale především pro to, do jaké míry je moderátor pozitivně přijímán samotnými diváky. Analýza v této oblasti posuzuje přesnost a preciznost, s níž moderátor zveřejňuje externí zdroje informací. Na stupnici přesné – ambivalentní - nepřesné je analyzována ověřitelnost uváděných zdrojů.

Tabulka 4-7: Míra přesnosti v uvádění zdrojů (OVM 1 a OVM 2 1Q 2014)

pořad	transparentnost
OVM 1	82%
OVM 2	81%

Moderátorova míra transparentnosti v dlouhodobějším srovnání nijak nekolísá. V celoroční analýze 2013 odkazoval Václav Moravec na externí zdroje svých citací s průměrnou přesností 81,5 %. V prvním čtvrtletí roku 2014 snižovaly míru moderátorovy transparentnosti nespecifikované zdroje promluv typu: „*podle všeho*“, „*o tom se mluvilo*“, „*objevovaly se informace*“, nebo „*Protože teď kolem vzniku bankovního registru chodí ty informace...*“.

5. Hosté

5.1. Přehled hostů

Tabulka 5-1: Přehled aktérů diskuze (OVM 1 a OVM 2 1Q 2014)

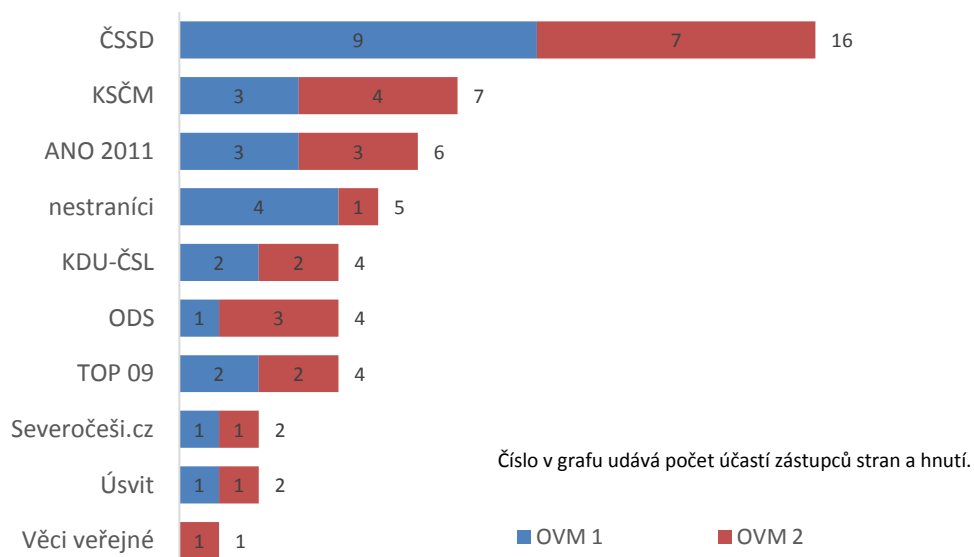
Datum	OVM 1	OVM 2
5. 1. 2014	Sobotka Bohuslav (ČSSD)	Bradáčová Lenka
	Lichovník Tomáš	Lichovník Tomáš
	Bradáčová Lenka	Varvařovský Pavel
12. 1. 2014	Zeman Miloš	Jurečka Marian (KDU-ČSL)
	Kováčik Pavel (KSČM)	Kováčik Pavel (KSČM)
	Jurečka Marian (KDU-ČSL)	Šebesta Jakub
19. 1. 2014	Rusnok Jiří (nestr.)	Benešová Marie (ČSSD)
	Benešová Marie (ČSSD)	Válková Helena (ANO 2011)
	Šimáčková Kateřina	Šimáčková Kateřina
	Válková Helena (ANO 2011)	Kala Miloslav
26. 1. 2014	Žák Zdeněk (nestr.)	Němeček Svatopluk (ČSSD)
	Julínek Tomáš (ODS)	Dernerová Alena (Severočeši.cz)
	Němeček Svatopluk (ČSSD)	Julínek Tomáš (ODS)
	Dernerová Alena (Severočeši.cz)	Beneš Daniel
2. 2. 2014	Babiš Andrej (ANO 2011)	Chovanec Milan (ČSSD)
		John Radek (Věci veřejné)
		Remek Vladimír (KSČM)
9. 2. 2014	Klanica Martin	Schwarzenberg Karel (TOP 09)
	Schwarzenberg Karel (TOP 09)	Zaorálek Lubomír (ČSSD)
	Zaorálek Lubomír (ČSSD)	Ďuriš Jaroslav
16. 2. 2014	Sobotka Bohuslav (ČSSD)	Lessy Petr
	Lessy Petr	Belling Vojtěch
		Prouza Tomáš
23. 2. 2014	Šabatová Anna	Bělobrádek Pavel (KDU-ČSL)
	Bělobrádek Pavel (KDU-ČSL)	Filip Vojtěch (KSČM)
	Filip Vojtěch (KSČM)	Füle Štefan (nestr.)
		Počuch Ivan
2. 3. 2014	Zaorálek Lubomír (ČSSD)	Fiala Petr (ODS)
	Ondráčka David	Chládek Marcel (ČSSD)
		Hlibovckij Jevhen
9. 3. 2014	Sobotka Bohuslav (ČSSD)	Singer Miroslav
	Singer Miroslav	Prachař Antonín (ANO 2011)
		Stanjura Zbyněk (ODS)
16. 3. 2014	Zeman Pavel	Kalousek Miroslav (TOP 09)
	Kalousek Miroslav (TOP 09)	Mládek Jan (ČSSD)
	Mládek Jan (ČSSD)	Hlavatý Jiří

23. 3. 2014		Schulz Martin
	Füle Štefan (nestr.)	Černý Alexander (KSČM)
	Černý Alexander (KSČM) Stropnický Martin (ANO 2011)	Stropnický Martin (ANO 2011) Klumpar Jiří
30. 3. 2014	Kazda Libor	Dienstbier Jiří (ČSSD)
	Dienstbier Jiří (ČSSD)	Okamura Tomio (Úsvit)
	Okamura Tomio (Úsvit)	Zubov Andrej

5.2. Političtí hosté

Tato podkapitola shrnuje zastoupení politických hostů podle jejich příslušnosti k politickým stranám v pořadu ČT OVM vysílaném na ČT 1 a ČT24. V zásadě by mělo platit, že poměrná účast politických subjektů v relacích má zhruba odpovídat četnosti jejich zastoupení v zastupitelských orgánech, především v PSP ČR. Zároveň by měl být v úhrnu zajištěn přibližně stejný prostor zástupcům vládních stran a opozice. V Kodexu České televize (6.1) je tento požadavek formulován tak, že „Česká televize dbá, aby hlavní názorové proudy dostaly rovnoměrný prostor k vyjádření.“

Graf 5-1: Politická příslušnost hostů (OVM 1 a OVM 2 1Q 2014)

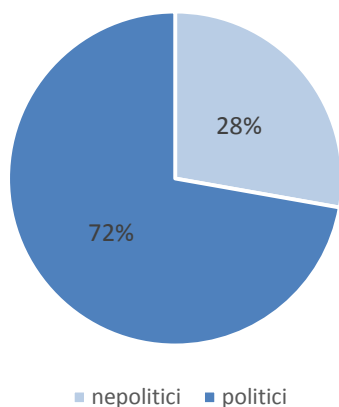

Výše citovaný Kodex ČT o poměrné účasti hostů podle jejich zastoupení ve volených orgánech v prvním čtvrtletí 2014 z části koresponduje se skladbou hostů obou částí Otázek Václava Moravce. Za pozornost však stojí vyšší počet účastí zástupců strany ČSSD. Předseda vlády Bohuslav Sobotka se vysílání účastnil celkem třikrát (5. 1., 16. 2., 9.3), stejně tak i jeho stranický kolega Lubomír Zaorálek (9. 2. – OVM 1 i OVM 2, 2. 3.).

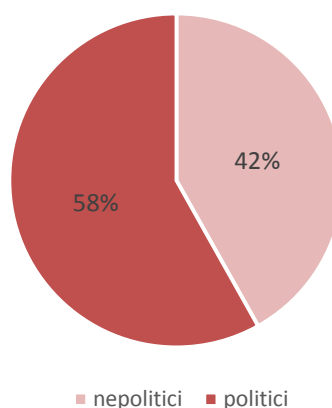
Dalším apelem vyplývajícím z výše zmiňovaného Kodexu ČT (6.2) je poskytnutí prostoru pro vyjádření i mimoparlamentním politickým subjektům a skupinám: „Česká televize také vytváří podmínky pro přiměřenou

účasť mimoparlamentních politických stran a hnutí v těchto diskuzích.“ Česká televize se tím zavazuje dát možnost pro prezentaci názorovým proudům, které nepatří na české politické scéně k těm dominantním. Toto kritérium bylo v prvním čtvrtletí roku 2014 zčásti naplněno pěti účastmi nestraníků, mezi kterými byli zástupci dosluhující vlády v demisi – Jiří Rusnok (19. 1.) a Zdeněk Žák (26. 1.). Jediným zástupcem mimoparlamentních strany či hnutí byl Radek John z Věcí veřejných.

Graf 5-2: Skladba aktérů – OVM 1 (1Q 2014)

Graf 5-3: Skladba aktérů – OVM 2 (1Q 2014)

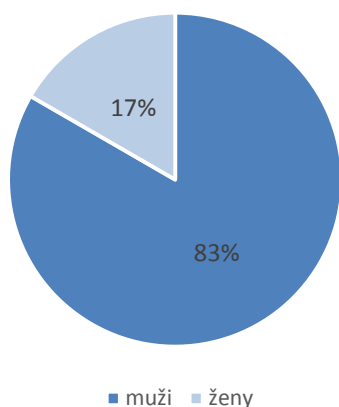

Grafy 5-2 a 5-3 ilustrují, do jaké míry se tvůrcům OVM podařilo dodržet bod 6.3 Kodexu ČT, který říká, že „V diskuzích na politická a společenská témata musí Česká televize zajistit vedle politiků také účast široké škály odborníků, novinářů, osobností občanského života, ale i řadových občanů tak, aby zazněly všechny relevantní názory a aby byli politikové s uvedenými názory konfrontováni.“ V dlouhodobějším trendu platí, že do druhé části Otázek Václava Moravce je zváno více odborníků a nepolitických hostů, než je tomu v OVM 1, který má spíše charakter politické diskuze.

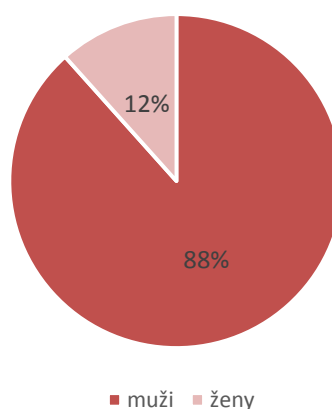
5.3. Gender

Z výsledků analýzy vyplývají údaje týkající se prostoru poskytnutému v Otázkách Václava Moravce ženám. Výsledky naznačují, do jaké míry se pořad snaží vyvážit množství času a příležitostí k vyjádření vlastního názoru rovnoměrně oběma pohlavím.

Graf 5-4: Zastoupení žen – OVM 1 (1Q 2014)

Graf 5-5: Zastoupení žen – OVM 2 (1Q 2014)

Od ledna do března roku 2014 bylo zaznamenáno v první části Otázek Václava Moravce šest účastí hostů ženského pohlaví, v jeho druhé části pak pět. Procentní vyjádření pak odpovídá dlouhodobějšímu trendu.

5.4. Kázeň hostů

Na úrovni projevu aktérů diskuze umožňuje analýza zkoumat jejich kázeň, resp. nekázeň. Tento parametr hodnotí formální kázeň, nakolik hosté vstupují do moderátorových replik, nebo do promluv partnerů diskuze. Je zde zohledněna i obsahová kázeň – tedy to, zda se host drží tématu vzneseného moderátorem.

Tabulka 5-2 zobrazuje deset hostů, kteří měli problémy s kázní. V porovnání s tabulkou 5-3 je evidentní, že více neukáznění byli politici. Vysokou míru nekázně (60 %) projevovat v posledním březnovém vysílání Tomio Okamura (Úsvit), který byl ve studiu přítomen s Jiřím Dienstbierem (ČSSD). Hosté si často vstupovali do řeči. Stejně tak se dělo 2. března, kdy se pořadu účastnili ministr školství Marcel Chládek (ČSSD) a jeho oponent Petr Fiala (ODS). Oba hosté si vzájemně vstupovali do promluv ohledně zrušené služební cesty ministra Chládky do São Paula. Pro Václava Moravce bylo obtížnější takové diskuze ovlivnit.

Tabulka 5-2: Nekázeň aktérů diskuze – TOP 10 (OVM 1 a OVM 2 1Q 2014)

datum	host	podíl nekázně
30. 3. 2014	Okamura Tomio (Úsvit)	60%
30. 3. 2014	Dienstbier Jiří (ČSSD)	36%
2. 3. 2014	Fiala Petr (ODS)	29%
2. 3. 2014	Chládek Marcel (ČSSD)	26%
16. 3. 2014	Kalousek Miroslav (TOP 09)	25%
23. 3. 2014	Černý Alexander (KSČM)	24%
9. 3. 2014	Stanjura Zbyněk (ODS)	21%
12. 1. 2014	Kováčik Pavel (KSČM)	20%
26. 1. 2014	Žák Zdeněk (nestr.)	20%
9. 2. 2014	Zaorálek Lubomír (ČSSD)	17%

Tabulka 5-3: Ukáznění hosté – 0% nekázeň (OVM 1 a OVM 2 1Q 2014) (řazeno abecedně)

datum	host	datum	host
16. 2. 2014	Belling Vojtěch	16. 2. 2014	Lessy Petr
26. 1. 2014	Beneš Daniel	5. 1. 2014	Lichovník Tomáš
19. 1. 2014	Benešová Marie (ČSSD)	2. 3. 2014	Ondráčka David
5. 1. 2014	Bradáčová Lenka	23. 2. 2014	Počuch Ivan
16. 3. 2014	Hlavatý Jiří	16. 2. 2014	Prouza Tomáš
2. 3. 2014	Hlibovckij Jevhen	2. 2. 2014	Remek Vladimír (KSČM)
12. 1. 2014	Jurečka Marian (KDU-ČSL)	16. 3. 2014	Schulz Martin
19. 1. 2014	Kala Miloslav	12. 1. 2014	Šebesta Jakub
30. 3. 2014	Kazda Libor	19. 1. 2014	Šimáčková Kateřina
23. 3. 2014	Klumpar Jiří	30. 3. 2014	Zubov Andrej

Tabulka zobrazuje aktéry diskuze, kteří vykazovali 100% ukázněnost ve svých replikách, což znamená, že nevstupovali do řeči ani moderátorovi, ani partnerům diskuze a odpovídali adekvátním způsobem na položené otázky. Je patrné, že se tak lépe dařilo nepolitickým hostům. Politici s nízkou mírou nekázně byli i Bohuslav Sobotka (ČSSD) - 1% podíl nekázně, Antonín Prachař (ANO) – 2% podíl nekázně a eurokomisař Štefan Füle (nestr.) – 2% míra nekázně.

V dubnu 2014 zpracoval Media Tenor, spol. s r.o.

hotline@mediatenor.cz | <http://www.mediatenor.cz/> | tel./fax +420 596 126 126
Nádražní 923/118, 702 00 Ostrava, Česká republika

Tento dokument obsahuje všechna podstatná zjištění výzkumu. Pokud však některou informaci postrádáte, připravíme vám ji na požádání. Budeme rádi za jakékoliv další náměty.